

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
 pentru Instituțiuni și Autorități 1500 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 : " Magistrați } 850 Lei pe an
 : " Avocați }

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
 Str. G. Mărzescu 20
 CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul
 Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
 Directorul revistei

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

VIRGIL I. MĂNESCU

licențiat în drept și student în filosofie

S U M A R :

Despțe Drept și Dreptate de Emil Pușcariu.
 Jurisprudențe Civile.
 Jurisprudențe Comerciale.
 Jurisprudențe Procedurale.

Jurisprudențe Penale.
 Jurisprudențe la diverse legi
 Recenzii.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unul număr 35 lei

A apărut:

Codul pașapoartelor și poliției de frontieră

*Migrațiunii controlul
străinilor*

cu jurisprudențe, trimiteri și adnotări

Romulus Orezeanu **Nic. V. Mândru**
prim-președinte Trib. Arad Jude-președinte Trib. Arad
Arad 1935

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și interesate : PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ; Filiale : Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane, depuneri 120 milioane

Vasile M. Dimitriu

Consilier la Curtea de Apel din Timișoara. Fondatorul revistei de unificare legislativă „Ardealul Juridic” din Cluj

AVORTUL

și

Noua legiuire penală română

Conferința publică ținută la Institutul „Social Român” Secțiunea Banat-Crișana din Timișoara, la 31 Martie 1935 în legătură cu problema „Depopulării Banatului”

Constantin Sudețeanu

Docent Universitar

Opinia publică

Analiza condițiilor și aspectelor ei. Cluj 1935

De acelaș autor

a apărut: **Durkheim și școala sociologică franceză.**

A APARUT:

Buletinul Legilor

care publică legile, regulamentele și instrucțiunile la câteva zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul 700 lei anual

Pentru magistrați și avocați 500 „ „

Plătibil și în rate de minimum 50 lei

Administrația la Curtea de Apel Cluj

E Cristoforescu

Doctor în drept dela Roma. Avocat

Tratat de Drept Cambial

Vol. I.

(Vezi recenziă noastră).

Ioan Șerban

Advocat — Năsăud

Colecțiune de Acte de notariat, Cereri și modele

(Formulare foarte necesare tinerilor avocați).

Despre Drept și Dreptate ¹⁾

Țin să precizez dela început, că n'am intenția — și nici n'ar fi de altfel în măsura puterilor mele — de a epuiza o problemă atât de vastă ca aceea a Dreptului și dreptății, care a absorbit mintea marilor cugetători, dealungul veacurilor.

Voiu examina în deosebi, un aspect al subiectului ales și anume chestiunea găsirii mijloacelor tehnice celor mai bune prin care judecătorul aplicând Dreptul, să realizeze dreptatea.

Mă voiu mărgini deci la discutarea unei probleme de metodologie juridică.

In Cercul nostru de studii juridice ne-am propus în prima linie atingerea unui scop de imediată necesitate practică, acela de a încerca să stabilim pentru instanțele de judecată din Cluj, o unitate de vederi în interpretarea textelor de lege a căror aplicare dă loc la soluțiuni contradictorii și în rezolvarea principială a chestiunilor de drept aplicat controversate, unitate necesară unui regim de stabilitate a ordinii juridice. Desigur însă că nu ne putem mulțumi cu rezultatul restrâns numai la înlăturarea câtorva dificultăți în activitatea noas-

¹⁾ Conferință ținută în ședința de deschidere a celui de al 2-lea an de activitate al Cercului de studii juridice de pe lângă Trib. Cluj în ziua de 23 Ian. 1936, care a avut loc cu o deosebită solemnitate în sala festivă a Curții de Apel Cluj, în prezența Dlui Prim-Președinte Dr. Pompei Micșa și a Dlui Președinte Ioan Mănescu, Dr. Ioan Popp și Alex. Ulvineanu ai acestei Curți. Au participat în afară de unii D-ni Consilieri ai Curții de Apel Cluj și D-nii profesori ai Facultății de Drept Cluj, numeroși avocați și magistrați dela Tribunal și Judecătorii din Cluj. S'au ținut până în prezent următoarele comunicări: *la 23 Ian. a. c.*, în afară de conferința ce-o publicăm, *DI R. Filipescu magistrat — Responsabilitatea în materia accidentelor de vehicule; la 6 Febr. Dr. Oct. Popa magistrat — Recursul în casare — Dr. Virgil Stăm avocat — Noui discuțiuni asupra legii cambiale; la 20 Febr. Dr. Maxim Pop magistrat — Legile pentru apărarea ordinii în Stat — Dr. Mircea Georgescu avocat — Legea contractelor de muncă. Vor urma apoi: 5 Martie Laurentiu Decusară, magistrat — Perimarea în dreptul ardelean — Dr. Titus Spornic, avocat — Contractul de consignatie; 19 Martie Emil Pușcariu, magistrat — Contractele de asigurare — Dr. Emil Nicoară, avocat — Substituțiunile în dreptul ardelean; 26 Martie George Stănescu, magistrat — Condițiunile de legalitate ale regulamentelor — Dr. Ion Munteanu, avocat — Valoarea recunoașterii acuzatului (Art. 324 Pr. p. ard.) — Dr. N. Matei, magistrat — Pactul de contrahendo și punctuațiunea în dreptul ardelean; 2 Aprilie Dr. Alex. Dragomir, avocat — Autoritatea lucrului judecat — Dr. Liviu Teclu, magistrat — Poprirea în procedura fiscală în comparație cu dreptul comun. Conferințele se țin în sala de ședințe (camera No. 66) a Curții de Apel Cluj S. II-a și sunt urmate de discuțiuni critice.*

Vom acorda și de aci înainte ospitalitatea revistei pentru rapoartele merituose, ținute la Cercul de studii juridice al magistraților clujeni.

tră judecătorească și deci nu putem rămâne impasibili față de problemele de metodologie generală în aplicarea Dreptului pozitiv.

Pentru că acestea au însușirea să ne înfățișeze o metodă, care îmbrățișează întregul Drept aplicat. Dela această metodă putem spera să obținem mijloacele cele mai eficace de adaptare a Dreptului pozitiv vieții juridice, destinate s'o cărmuiască și să-i rezolve conflictele.

Inceputul l-am făcut în primul an al Cercului de studii, când s'au discutat condițiunile tehnice ale unei bune judecăți, mai precis condițiunile obiective de comportare a magistratului și avocatului în desfășurarea desbaterii și condițiunile de logică judiciară necesare acțiunii de elaborare a unei bune judecăți în procesul desbătut²⁾.

Spre a putea merge mai departe, va trebui ca în urma unei serioase informațiuni asupra stării actuale a procedurilor de aplicare ale regulii juridice și a unui examen critic asupra acestora, să adoptăm pe cel care servește mai bine ideea de drept și ideea de justiție; adică acel procedeu tehnic care legându-se puternic de elementele științifice ale Dreptului și corespunzând totuși exigențelor sociale, să dea puțința judecătorului ca respectând regulile de drept obiective, să realizeze maximum de dreptate. Conferința aceasta, care pune în discuțiune cele două idei fundamentale ce guvernează viața socială, Dreptul și dreptatea, vrea să fie numai o sumară introducere în acest domeniu al tehnicii de aplicare a Dreptului pozitiv, de o importanță deosebită în cariera de magistrat.

Profanul își închipuie că ideea de drept și cea de dreptate sunt perfect identice și că nimic nu le poate despărți.

Realitatea este însă alta: Dreptul e numai mijlocul de a realiza dreptatea și este prin urmare imperfect, ca orice procedeu tehnic, în funcție de contingentele sociale și utilizând formule, care nu pot exprima decât cu aproximație gândirea omenească.

Imperfectiunea inițială a Dreptului își accentuează defectele pe măsură ce viața socială în continuă mișcare își schimbă pozițiunile, încadrate într'un anumit moment al evoluției sale în tiparul ordinii juridice din acea epocă. Viața naste noi interese și noi idealuri de justiție care au tendința să schimbe această încadrare, ca pe o haină incomodă.

Dreptul este deci aplicațiunea idealului de justiție, cristalizat în formulele sale.

Evident, fundamentul Dreptului și a ideii de justiție este unul și același și rezidă „în faptul co-existenței umane și a reacțiunii conștiinței omului asupra acțiunilor mediului”³⁾

Ideia de drept și cea de justiție au o rădă-

²⁾ Vezi și Emil Pușcariu: Despre motivarea hotărârilor judecătorești în Curierul Judiciar No. 21 din 1935, pag. 223—325.

³⁾ Alessandro Levi: La société et l'ordre juridique, 1911, pag. 345.

cină comună în aprecierea pe care conștiința o face asupra acțiunilor omenești. Când însă Dreptul, ca sistem juridic, vrea să realizeze ideea de dreptate, s'o exteriorizeze, atunci el se vede condiționat de situațiuni de fapt care definesc viața socială și al cărei rezultată este acesta, în timp ce ideea de justiție își trăește mai departe viața sa proprie, ideală și perfectă.

Dreptul poate fi considerat după plastica expresie a juristului italian *Petrone*, ca „*precipitatul istoric al diferitelor idealuri de justiție*“. Rezultă din cele spuse, o reală diferență între Dreptul pozitiv care înfăptuește la o anumită epocă și într'un mediu dat, ideea de justiție — și acesta din urmă, pe care juristii diferitelor școli o numesc pe rând: Drept divin, Drept natural sau Drept rațional.

Ideea de drept o constituie în esența sa, ideea licitului și a ilicitului, a limitelor impuse acțiunilor omului prin faptul că trăește în societate, alături și împreună cu semenii săi, ideie exprimată în mod atât de concis de maxima latină: „*alterum non laedere*“.

Ideea de justiție, condensată în altă formă lapidară a Dreptului roman: „*suum cuique tribuere*“, are o formă imuabilă, însă un conținut progresiv⁴⁾.

În adevăr, idealurile de justiție evoluează. Ce era pedepsit ieri, nu mai este sancționat astăzi și invers.

Complexitatea raporturilor sociale crează apoi o luptă de interese care și dispută întâietatea. Este veșnica luptă a claselor sociale în sânul aceleiași națiuni, cu pretențiunea ca dezideratele lor să și găsească realizare în ordinea juridică.

La baza ideii de justiție rămâne însă tot elementul formal al retribuțiunii în sensul cel mai înalt al cuvântului, și progresul Dreptului constă într'o aplicare schimbată a retribuțiunii, potrivit noilor exigente sociale în continuă transformare.

Ideea de justiție ar fi în ultimă analiză „*viziunea unui scop ce trebuie atins, a unui ideal căruia trebuie să ne conformăm*“⁵⁾ și care e întâiu de toate un ideal politic realizat de legiuitor prin traducerea lui în formele Dreptului.

Dreptul asigură prin regulile sale obiective pacea socială, adică certitudinea și securitatea necesară oricărei societăți, prin faptul că fiecare membru al ei cunoaște drepturile și îndatoririle sale din punct de vedere juridic și știe că trebuie să se conformeze ordinei de drept stabilite.

Când însă echilibrul social asigurat de regulile Dreptului pozitiv este rupt, prin nașterea diferendelor particulare sau chiar a conflictelor sociale îmbrăcate în haina proceselor, atunci restabilirea echilibrului este încredințată judecătorului. Acesta face dreptate, aplicând regulile generale ale Dreptului.

Fixarea acestor reguli ce incumbă Statului, ca organizație politică, nu are numai scopul să traducă în fapt idealul de justiție care inspiră pe legiuitor, pentru a garanta o ordine juridică — ci și acela de a sustrage dela o apreciere pur subiectivă, sau altfel zis, dela arbitrariul judecătorului, modalitățile de restabilire a acestei ordine juridice, atunci când dânsa este turburată.

Incontestabil că magistratul în îndeplinirea misiunii sale se inspiră și trebuie să se inspire din echitate.

Este însă tot atât de neîndoios că judecătorul va trebui să și controleze sentimentul său, căutând formula deciziunilor sale în textele legii și în celelalte surse obiective ale Dreptului pozitiv⁶⁾.

Judecătorul aplicând regula de drept, nu va putea realiza justiția ideală, la care îl împiedică însăși imperfecțiunea acestei reguli, însă va realiza justiția legală.

Dar justiția ideală lăsată la libera apreciere a magistraților, din cauza dezacordului conștiințelor, a incertitudinii sentimentelor și a neputinței acestora de a pătrunde în fundul sufletelor celor pe care-i judecă, de a cunoaște jocul complet al mobilelor și gândurilor acestora, s'ar transforma într'o justiție anarhică⁷⁾. Pe când justiția legală, împărțită după reguli și criterii juridice certe și obiective, rămâne singura controlabilă și numai ea poate realiza prin urmare, în sensul realist al cuvântului, o justiție socială.

Un „*sistem de jurisprudență al purului sentiment*“⁸⁾ a încercat între alți juristi să-l realizeze în Franța fostul Președinte *Magnaud* al Tribunalului din Château-Thierry.

Pentru valoarea exemplificativă a celor mai sus arătate, mă voi opri puțin asupra așa numitului „*fenomen Magnaud*“ care a avut darul să aducă o serioasă perturbare vieții juridice franceze din acea epocă și să desconcerteze pentru moment pe cei mai optimiști juristi, partizani ai mișcării Dreptului liber, mai precis ai acțiunii de perfecționare tehnică a metodei de aplicare a Dreptului pozitiv.

Acest „*fenomen Magnaud*“, deși nu de dată prea recentă, este actualizat însă prin încercarea altor judecători de a-l reedita. Mai mult încă, magistrați de valoarea unui *Henri de Page*, procuror regal în Belgia, autor de lucrări juridice remarcabile, afirmând dreptul judecătorilor de a reacționa contra legilor nedrepte, revendică pentru dânsii o participare efectivă în ordinea ideilor, la conducerea Statului⁹⁾.

⁴⁾ E. H. Perreau: *Technique de la jurisprudence en droit privé*, 1923 Vol. I, pag. 4.

⁵⁾ Fernand Mallieux: *Doctrine de l'idéalisme juridique* 1934, pag. 76.

⁶⁾ François Geny: *Méthode d'interprétation et sources en droit privé positif*. Ed. II-a, 1919, Vol. II, pag. 397.

⁷⁾ Henri de Page: *A propos du gouvernement des juges. L'Equité en face du Droit*, 1931, pag. 181 și urm.

⁴⁾ A. Levi: Op. cit. pag. 344—375.

⁵⁾ A. Levi: Op. cit. pag. 356.

Magistratul Magnaud a voit anume ca întemeiat pe un punct de vedere impresionist în împărțirea dreptății, pe care vi-l redau în formularea textuală dată de dânsul: „să scoată soluțiunea proceselor judecate numai din conștiința sa și să dea deciziunile sale în sensul care-i pare echitabil ...câci trebuie totdeauna ca judecătorul fără a lua în seamă dreptul juridic, să meargă în mândrie pe calea echității“¹⁰⁾

Pornit pe această pantă a judecării proceselor în pură echitate, prin ignorarea voită a legii, atunci când dispozițiunile ei nu se potriveau cu concepția sa subiectivă despre drept.

Iată și considerendele unei sentințe în care Președintele Magnaud își dezvoltă teoria sa asupra dreptului ce-l are magistratul de a nu aplica o lege, pe motiv că nu-i echitabilă:

„Având în vedere că ceia ce trebuie să contribuie la dispariția din Cod a unei infracțiuni de această natură (delictul de adulter) este odioasa diferență de tratament edictată de legiuitor, între bărbat și femeie... Având în vedere că atunci când judecătorul se găsește în prezența faptelor de această natură, de un ortate. Președintele Magnaud a ajuns adesea la soluțiuni „fanteziste și anti-sociale“¹¹⁾.

Voiu reproduce principalele considerente numai a două din faimoasele sale sentințe, pentru a învedere până la ce punct poate duce antrenarea pe o cale principial greșită, atunci când acestei acțiuni îi lipsește frâna regulei de drept¹²⁾.

Iată considerendele respingerii „de plano“ a cererii de punerea unui risipitor sub consiliu judiciar:

„Având în vedere că... punerea sub consiliu judiciar, fiind o restricțiune din cele mai importante adusă liberului exercitiu al dreptului de proprietate, trebuie să fie respinsă.

„Având în vedere, între altele, că este în interesul prosperității generale ca averile, mai ales când sunt considerabile, să nu rămână concentrate și immobilizate în aceleși mâni, ci să fie din contră nuse în rapidă circulație“.

din atât de privat și de intim. încât interesul social nu-i cere în nici un fel represiunea, nici mai ales divulgarea scandaloaasă, datorită sa foarte clară este de a lăsa să cadă în desuetudine, până la abrogarea sa inevitabilă, o lege atât de parțială și dintr'un alt veac“.

Prin adantarea principiului de a judeca pe semenii săi potrivit unor concepții personale despre dreptate, magistratul Magnaud „s'a instituit în corector al viciilor organizației sociale“, funcție care este a legiuitorului inspirat de idealul de justiție al societății din epoca sa, iar nu a judecătorului, ce are un rol

mai limitat, acela „de a spune dreptul“ adică să aplice regula generală, cazului particular¹³⁾.

Să aplici însă în mod echitabil regula de drept cazului concret, activitate la care se reduce în esență opera judecătorului în împărțirea dreptății, nu este atât de ușor cum ar părea la prima vedere.

Și mai ales din două motive. (Mă refer în special la Dreptul privat pozitiv, cu un domeniu de aplicare mai întins și mai complex).

În primul rând, pentru că regula abstractă, chiar când este materializată în textul legii scrise, ca să vorbim de principala sursă formală a Dreptului pozitiv, nu e decât o schemă a realității juridice, deci o imagine imperfectă a ei. Și interpretarea legii scrise, adică adaptarea dispozițiilor sale la fantele mobile și variate ale vieții, ținând seamă de vointa legiuitorului, deci de un criteriu juridic obiectiv în aprecierea faptelor și totodată și de dreptatea intrinsecă a preferențelor supuse judecării, apreciată de conștiința magistratului — implică nu numai stăpânirea unei tehnice juridice, ci și a unei arte și anume arta de a judeca¹⁴⁾. Artă care evident pretinde magistratului în primul rând calități personale de reflexiune și perspicacitate, cunoașterea aprofundată a regulei de drept și mai ales puterea de pătrundere în inima realităților și de încadrarea a lor în textul legii.

Însă această artă, spre deosebire de cele impresioniste, nu poate fi lăsată în grija exclusivă a unei creațiuni personale, ci necesită o metodă pozitivă, cu directive ferme și bine precizate de interpretare a regulei generale și de investigațiune în lumea faptelor, cărora trebuie adaptată regula juridică.

Anoi necesitatea imperioasă a unei metode generale în aplicarea Dreptului pozitiv, se impune încă din alt punct de vedere.

Fiindcă legile, oricât de perfecte ar fi, nu pot să prindă integralitatea raporturilor juridice și în orice caz sunt depășite în timp de evoluțiunea vieții, în perpetuă devenire. Revolta faptelor contra codurilor este o realitate, astfel că iluzia plenitudinii logice a legii scrise, adică a concepției că legea poate da rezolvare tuturor relațiilor vieții juridice pare că a apus pentru totdeauna.

Acest fenomen al depășirii cadrelor legale de către fantele vieții, se observă mai ales în domeniul vieții economice tot mai complexe și mai intensive, care creând noi raporturi economice și sociale, acestea nu-și găsesc încadrarea în vechile concepte legale din materia obligațiilor.

Categoriile juridice ale delictelor și contractelor își dispută dreptul de a primi în cuprinsul lor noile relațiuni ale unei societăți în neîncetată evoluție.

Astfel au apărut în categoria delictelor și a obligațiilor extra-contractuale, noi con-

¹⁰⁾ Discours de M. Magnaud à la Chambre des députés, le 28 Décembre 1906. J. Officiel, Chambre des députés. Débats parlementaires. Session extraordinaire de 1906 p. 3431 col. 3.

¹¹⁾ Julien Bonnecase: La pensée juridique française de 1804 à l'heure présente, vol. II, pag. 232.

¹²⁾ H. Leyret: Jugements Magnaud Vol. II și J. Bonnecase: Op. cit. Vol. II, pag. 229—231.

¹³⁾ F. Geny: Op. cit. Vol. II, pag. 294 și 301

¹⁴⁾ M. P. Fabrequettes: La logique judiciaire et l'art de juger, 1914.

cepte juridice, cum sunt acelea ale abuzului de drept, riscului creat, responsabilității pentru fapta lucrurilor sub pază, îmbogățirii fără cauză.

De asemenea în domeniul contractual au apărut tipuri noi de contracte, cum sunt convențiunile colective, în ultimul timp legiferate și la noi, ca asociațiile sindicale, contractele colective de muncă, care au necesitat modificarea tehnicii contractuale și a metodei lor de interpretare.

Așa contractul colectiv de muncă este un contract standardizat, unde manifestările de voință a părților nu se mai întâlnesc după regulile clasice ale convențiilor.

În interpretarea chiar a vechilor tipuri de contracte, notiunea bunei credințe în încheierea și executarea lor a obținut un rol precumpănitor, judecătorul în lipsa intervenției legiuitorului, trebuind să-și aroge rolul de „interpret oficial al moravurilor, uzurilor și echității”¹⁵⁾.

Mai mult încă, jurisprudența a scos din conținutul anumitor contracte noi obligațiuni între părți, cum este obligațiunea de securitate, totodată tacită și absolută. Aplicațiuni din cele mai interesante ale acestei idei s’au făcut în special în Franța, la unele contracte, cum este convențiunea hotelierului cu pasagerii care ocupă camere în hotelul său, stabilindu-se de Curtea de Casatie franceză, obligațiunea contractuală pentru hotelier de a garanta siguranța clienților săi. Această instanță, făcând aplicațiunea aceluiași principiu, a stabilit în termeni categorici, pentru orice fel de transporturi, obligațiunea tot contractuală a călătorului de a asigura integritatea fizică a călătorului, independent de orice idei de culpă¹⁶⁾.

Prin ce procedee de tehnică, în lipsa unei soluțiuni în legea scrisă, jurisprudența a ajuns să elaboreze aceste noi concepte și reguli juridice?

Sau în termeni mai generali:

Ce va face judecătorul, atunci când nu găsește în legea scrisă soluțiunea situațiunii juridice supusă rezolvirii sale?

Intr’o primă concepție, judecătorul va trebui să obțină soluțiunea procesului tot dela legea scrisă, al cărei înțeles, printr’o adevărată metamorfoză, variază cu timpul, fiindu-i dată jurisprudenței misiunea de a fixa la fiecare epocă și în fiecare caz, întinderea textului legii în conformitate cu starea socială prezentă. După acest criteriu de interpretare, textul legii este o formulă, al cărui conținut îl relevă scopul social al epocii când acesta trebuie aplicat.

În a doua concepție, legea fiind manifestarea voinței celui care a făurit-o, judecătorul nu poate depăși în interpretarea ei gândirea voință a legiuitorului, fără a cădea în arbitrar.

¹⁵⁾ Lous Josserand: L'essor moderne du concept contractuel in Recueil d'études sur les sources du droit en l'honneur de F. Geny 1934, vol. II, p. 340.

¹⁷⁾ F. Geny: Op. cit. Vol. I, pag. 257—264.

¹⁸⁾ Cass. civ. fr.: 6 fév. 1917 D. P. 1917 I 35; 25 juillet 1922, D. P. 1923 I, 209; 23 mars 1925, D. H. 1925, 330.

Magistratul va trebui în această concepție, pentru cazurile pe care legea nu le prevede, să le soluționeze conform principiilor generale ale Dreptului, după o metodă numită a „liberii cercetări științifice”¹⁸⁾, călăuzită și înfrânată în primul rând de soluțiunile consacrate de doctrină și jurisprudență.

Această din urmă metodă de aplicare a Dreptului pozitiv, a primit adeziunea celor mai de seamă juriști contemporani, care au încercat prin lucrările lor de metodologie juridică, pe temeiul principiilor expuse, să pună bazele unui sistem științific de aplicarea Dreptului pozitiv.¹⁹⁾ Poate cu alt prilej, voiu putea face o expunere amănunțită asupra rezultatelor obținute în fixarea acestei metode și asupra consecințelor fecunde în urmări ale adoptării ei, de către instanțele judecătorești.

Prin urmare există o activitate specială instanței judecătorești, acest autentic laborator al Dreptului, în care magistratul pentru a putea împărți dreptatea pe baze experimentale, iar nu în mod empiric și după indicațiunile nesigure și schimbătoare ale sentimentului, va trebui să se conducă după anumite reguli de metodă obiective și statornice.

Am schitat numai problema capitală ce ne-o pune cu acuitate profesiunea de judecător aceia a cunoașterii aprofundate a principiilor de aplicare ale Dreptului pozitiv. În acest domeniu de activitate, care privește aspectul dinamic al Dreptului, astfel cum ni-l prezintă Dreptul viu, Dreptul în mișcare, prins în obiectivul instanței judecătorești, Universitatea, cel puțin în preocupările actuale ale Facultăților de Drept, absorbite numai de aspectul static sau teoretic al Dreptului, nu dă magistratului nici o pregătire specială²⁰⁾.

Se impune deci cu necesitate complectarea culturii profesionale a judecătorului în această direcție. Cercurile de studii juridice ale magistraților, izvorâte din inițiativa particulară și bazate pe valoarea efortului comun, vor putea umplea cu succes aceste lacune.

Este, socotesc, una din sarcinile cele mai de seamă ale Cercului nostru de studii, scoaterea magistratului din făgașul empirismului, pentru a-i da o direcție fermă și sigură în aplicarea Dreptului pozitiv. Prin aceasta vom fi ferii și de excesul unei aplicări prea literale a regulilor de Drept pozitiv-metodă lipsită de suplete necesară pentru a rezolva infinita diversitate a cazurilor supuse judecății — și de excesul soluționării în pură echitate a acestor cazuri.

¹⁸⁾ F. Geny: Op. cit. Vol. II, pag. 75—190; Vezi și Emil Pușcariu: Principiile unificării legislative, 1934, pag. 21-22.

¹⁹⁾ F. Geny: Science et Technique en droit privé positif troisième tirage 1925, Vol. I, pag. 25—41 cu autorii citați și Recueil d'études sur les sources du droit en l'honneur de F. Geny 1934, vol. I, II și III.

²⁰⁾ Ed. Lambert: Une réforme nécessaire des études du droit civil, in Revue internationale de l'enseignement 1900—20, Vol. XL, pag. 216—243 și Pierre Lepaule: La Justice 1934, pag. 90—95.

Numai astfel vom ajunge să satisfacem și obligațiunea esențială a Dreptului pozitiv de a menține stabilitatea relațiilor juridice în interesul păcii sociale și postulatele unei justiții obiective, care nu vreau ca dreptatea să fie prea mult încâtușată de formulele juridice, dar nici să fie la discreția aprecierii subiective a fiecărui judecător.

Numai prin adoptarea unei tehnice juridice adecuate scopului său, Dreptul și dreptatea își vor avea asigurate zonele lor legitime de influență asupra activității judecătorului și aplicarea acestor idei, care stau la baza organizației juridice a ori cărei societăți civilizate, va putea da rezultate fecunde și la noi acasă.

EMIL PUȘCARIU
Judecător-Președinte
Trib. Cluj

Jurisprudente civile

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia No. 788-1984 Președenția D-lui O. Băleanu. Cons.

Renta viagăeră acordată în caz de accident de Cale ferată. Cerere de mărirea ei potrivit greutăților de trai. Inadmisibilitatea. Numai agravarea incapacității, poate da loc la creșterea rentei.

CURTEA

DELIBERÂND, BCU Cluj / Central

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs și actele dela dosar rezultă că intimatul Ștefan Szalkay în baza art. 5 din legea XVIII/1874 a cerut majorarea rentei lunare de lei 500, acordată prin sentința definitivă a Tribunalului Cluj No. 1324-1923, la lei 1500 lunar și Tribunalul Cluj s. I. prin sentința No. C. 723-12-1929, a admis acțiunea, iar Curtea de Apel prin deciziunea supusă recursului a respins ca nefondat apelul recurentei Regiei Autonome a CFR și a menținut sentința primei instanțe.

Că pentru a da această soluție, Curtea de Apel după ce constată că renta de 500 lei acordată intimatului s'a fixat în baza incapacității de muncă de 40% a acestuia raportată la câștigul lunar de 2000 lei avut la data accidentului, în baza art. 4 și 5 din legea XVIII-1874 despre răspunderea căilor ferate, argumentează că renta acordată lezăturii având scopul de a repara pagubele suferite de aceasta din cauza accidentului de cale ferată, quantumul ei este în funcțiune de câștigul pe care lezăturul l-ar fi realizat în viitor, dacă accidentul nu ar fi avut loc și deci cel lezat este în drept să ceară majorarea rentei până la o cotă ce reprezintă în orice moment procentul de 40% din salariul pe care l-ar fi putut dobândi, dacă nu ar fi suferit incapacitatea de muncă de 40%;

Având în vedere că prin motivele de casare recurenta se plânge că Curtea de Apel

prin exces de putere și violarea art. 5 din legea XVIII/1874 a majorat renta acordată intimatului la 1500 lei lunar, deoarece renta fixată în baza acestei legi constituind o restabilire a situațiunii dela data accidentului în raport cu gradul de incapacitate de muncă, majorarea ei poate avea loc numai în cazul, când ulterior intervine o agravare a incapacității de muncă, iar condițiile exterioare de viață și eventualele posibilități de câștig în viitor nu constituiesc termeni cari ar justifica majorarea rentei deja stabilită, nefiind în raport de cauzalitate cu accidentul cum în mod gresit motivează Curtea de Apel;

Considerând că art. 5 din legea XVIII de la 1874 pentru răspunderea căilor ferate în caz de accidente, recunoscând dreptul celui lezat, într'un accident de cale ferată de a cere majorarea rentei stabilită de instanța judecătorească sau reînfiintarea unei rente desfiintate, exercitarea acestui drept îl conditionează de faptul că împrejurările cari au fost decisive la fixarea sau desfiintarea ei, să se fi schimbat în mod esențial;

Considerând că renta acordată de instanța de judecată în baza art. 1 și 2 din zisa lege, cu titlu de despăgubire, tinde la repararea desavantajului material din momentul accidentului și ca atare quantumul ei se stabilește în baza câștigului real al lezăturii în momentul accidentului în raport cu incapacitatea de muncă a acestuia rezultată din accident;

Că în asemenea situațiune și întrucât dar renta prevăzută de textele citate constituie o despăgubire pentru prejudiciile încercate de lezat în momentul și din cauza accidentului, la stabilirea ei servește drept bază numai câștigul real al lezăturii în momentul accidentului raportat la incapacitatea de muncă suferită și prin urmare majorarea rentei nu poate avea loc în temeiul câștigului pe care lezăturul l-ar fi avut în viitor, dacă nu ar fi suferit un anume procent de incapacitate de muncă, ci numai în urma majorării incapacității de muncă survenită ulterior fixării rentei de către instanța de judecată, fapt a cărui existență însă urmează să fie dovedit de partea care solicită majorarea rentei;

Că a admite ca temei al majorării rentei eventualul câștig pe care lezăturul l-ar fi realizat în viitor, dacă nu suferea incapacitatea de muncă cum argumentează Curtea de Apel ar însemna să se adauge la lege, iar pe de altă parte ar echivala cu recunoașterea unui nou drept la despăgubire în temeiul unor împrejurări cari nici nu aveau ființă la data accidentului;

Că așa fiind și întrucât Curtea de Apel a hotărât altfel, motivele de recurs sunt întemeiate și recursul urmează a se admite, casându-se deciziunea atacată;

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 18-935. Președenția D-lui E. Bănescu cons.

Indiviziune. Esire din indiviziune. Inadmisibilitate, când este cerută în timpuri neprielnice și spre paquba celorlalti codevălmași. Ce se înțelege prin timp neprielnic. Starea econo-

mică actuală nu are acest caracter.

Potrivit art. 830 c. c. a. fiecare copărtas are dreptul să ceară încetarea stării de indiviziune, însă nu la timp neprielnic sau spre paguba celorlalți.

Prin timp neprielnic, în care nu se poate cere esirea din indiviziune, trebuie să se înțeleagă împrejurări critice locale și trecătoare, în cari dacă s'ar face esirea din indiviziune, copărtasii ar fi păgubiți în drepturile lor, iar nu împrejurări cu caracter și întindere generală de o durată îndelungată și al căror sfârșit nu se poate întrevădea, întru cât altfel ar urma să se prelungească comunitatea pe un timp nedefinit greu de prevăzut și astfel copărtasii ar fi obligați la o stare de indiviziune permanentă, ceea ce ar fi în contradicție cu spiritul art. 830 c. c. a., care consacră în prim rând dreptul pentru fiecare copărtas de a cere încetarea stării de indiviziune.

Situațiunea economică critică, care a adus scăderea tuturor preturilor, deci și a preturilor imobilelor, are un caracter general și oarecum constant, deoarece durează de mai mult timp și nu se poate ști dacă o urcare a acestor preturi ar putea avea loc și când anume și ca atare numai cu violarea dispozițiilor art. 830 c. c. a. Curtea de Apel a putut decide în speță că această situațiune constituie un impediment pentru esirea din indiviziune, pentru timp neprielnic, în sensul acestui text de lege.

De asemenea, din dispozițiunile acestui text de lege nu rezultă nici o condițiune, pe care legiuitorul ar fi pus-o cu privire la mărirea porțiunii, pe care trebuie s'o aibă copărtasul spre a putea cere esirea din indiviziune, ci prevede în mod clar că fiecare copărtas are dreptul să ceară încercarea stării de indiviziune de unde rezultă că indiferent de mărirea porțiunii, însuși faptul de a fi copărtas constituie pentru el dreptul de a cere încetarea acestei stări.

Prin urmare, Curtea de Apel, hotărând în speță, că cu atât mai mult recurenții nu pot cere esirea din indiviziune în acest timp cu cât porțiunea le este prea mică față de aceea a celorlalți copărtase, a violat și prin aceasta dispozițiunile art. 830 c. c. a.

Jurisrudente comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a.

Decizia No. 1820/1934. Președ. Dlul D. G. Lupu Președinte

Concordat provenit din lichidare judiciară. Sensul și accețiunea art. 59.

Prin sentința supusă recursului tribunalul, admitând apelul declarat de E. C. aflat în lichidare judiciară, contra ordonanței nr. 3200 din 1933 prin care i s'a respins ca tardivă cererea de a intra în beneficiul legii concordatului, l'a considerat admis în principiu și intrat de drept în beneficiul legii concordatului preventiv pe baza art. 59 din lege, a numit judecătorul delegat cu operațiunile concordatului, a instituit o comisiune provizorie de creditori pentru supravegherea operațiunilor debitorului și a fixat ter-

men pentru convocarea creditorilor înaintea judecătorului concordatar.

Este exact că în concordatele provenite din lichidare judiciară, comerciale, sunt considerate în baza art. 59, ca admiși în principiu la beneficiile legii concordatului preventiv, în urma unei cereri în acest scop adresată tribunalului. Tribunalul primind cererea fixează după aprecierea sa și în condițiunile prevăzute de lege, termenul și cota de plată a ratelor concordatului, numește o comisiune de creditori și un judecător delegat, care are însărcinarea de a lua și avizul creditorilor în ce privește condițiunile fixate. Atât din litera cât și din spiritul acestui text, rezultă că prin aceste dispozițiuni, legiuitorul a derogat dela normele generale privitoare la celelalte concordate care nu provin din lichidare judiciară, prevăzând că operațiunile efectuate odată cu prilejul lichidării judiciare nu se mai repetă în procedura concordatului preventiv. În acest scop, nu se mai verifică din nou de către tribunal dacă cererea îndeplinește condițiunile cerute de lege, ci numai dacă debitorul nu a săvârșit acte frauduloase în sensul art. 36, nu este nevoie nici de votul creditorilor, nu se mai face o nouă verificare a creanțelor verificate în procedura de lichidare judiciară, iar atribuțiunea judecătorului delegat este de a lua avizul creditorilor asupra condițiunilor fixate de tribunal.

În speță, după cum rezultă din sentința supusă recursului, tribunalul deși n'a precizat care este însărcinarea judecătorului delegat, însă fiind evident că nu i-a dat nici o atribuțiune în plus, urmează că el va fi chemat să-și îndeplinească obligațiunile în cadrul dispozițiilor art. 59 citat, adică de a lua avizul creditorilor în ce privește condițiunile concordatului fixate de tribunal. De asemenea numind o comisiune de creditori și fixând termen pentru convocarea creditorilor înaintea judecătorului delegat, prin aceasta nu înseamnă că a convocat creditorii în scopul de a se pronunța asupra admiterii cererii de concordat, numai în scopul prevăzut de art. 59, de a li se lua avizul asupra condițiunilor fixate de tribunal.

Procedând astfel tribunalul n'a săvârșit niciuna din greselile imputate prin motivul de casare, care fiind prin urmare nefondat, recursul uremează a fi respins.

Jurisrudente Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.

izla No. 478-935. Președinte S. Tîpei, cons.

Casare. Instanță de trimitere. Judecarea de către același președinte, fără a se cere recuzarea lui. Nu poate forma obiectul unui motiv de casare.

Legea de organizare a Inaltei Curți de Casație, prevăzând prin art. 52 că în cazul când, în urma casării, Curtea dispune trimiterea afacerii în judecata aceleiași instanțe care a jude-

cat și înaintea casării, se va proceda la judecătoria de o altă secțiune sau alt complex, prin aceasta n'a urmărit decât — confirmând principiul recuzării din art. 276 alin. 6 — să împiedice ca procesul să fie judecat de aceiași judecători care și-au mai dat părerea asupra lui.

Recuzarea unui magistrat, în genere, nefiind o chestiune de ordine publică, ci constituind numai un drept sau o facultate lăsată pe de o parte justițiabililor, când voesc și găsesc necesar de a uza de ea, iar pe de alta, o obligațiune morală impusă judecătorului, și întru cât, potrivit art. 280 pr. civ., recuzarea nu se poate propune decât înaintea instanței din care face parte judecătorul recuzabil, urmează că în speță recuzarea nepropunând recuzarea dlui președinte al tribunalului înaintea complexului care a judecat pricina, nu o poate propune înaintea Inaltei Curți pe calea unui motiv de casare și prin urmare motivul de casare nu este întemeiat.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Dec. Nr. 809—934. Președinția Dnl. Al. Juca, preș.

Casare parțială cu trimitere. Instanța de trimitere se poate întemeia, în ce privește punctul casat, pe noile elemente de probațiune produse înaintea sa.

După casarea unei hotărâri judecătorești, afacerea se repune în ce privește punctele pentru care s'a casat hotărârea, în starea în care se afla înainte de pronunțarea hotărârii casate și ca atare părțile pot invoca înaintea instanței de trimitere mijloacele de apărare ce reese din natura și împrejurările afacerii chiar dacă ele n'ar fi fost propuse înaintea instanței a cărei hotărâri a fost casată.

În speță sentința nr. 157 din 1930 a fost casată pentru motivul că tribunalul n'a examinat chestiunea dacă urmărirea în discuțiune a fost exercitată cu rea credință și afacerea a fost trimisă aceluiași tribunal spre a fi din nou judecată asupra acestui punct.

Prin administrarea unor noi probe asupra acestui punct nu se tindea înaintea instanței trimiterea la schimbarea celorlalte puncte stabilite cu autoritate de lucru judecat.

Astfel fiind instanța de trimitere a putut, fără a viola vre-un text de lege, să se întemeieze pe noi elemente de probațiune, martori și prezumții, spre a stabili că urmărirea în discuțiune a fost făcută cu rea credință din partea agentilor fiscalului.

Jurisprudente penale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II

Decizia No. 2021—1934. Președ. Th. Radu, consilier

Penal. Circumstanțe atenuate. Singura circumstanță atenuantă, că acuzatul n'a mai fost pedepsit, nu atrage aplicarea art. 92 c. p.

DELIBERAND.

Asupra recursului declarat de acuzatul

Chis Gheorghé și de apărătorul său contra deciziei Curții de Apel Cluj, secția II-a No. 252-1932, prin care numitul a rămas condamnat la trei luni închisoare pentru delicul de abuz de putere infracțiune prev. și pedepsit de art. 473 combinat cu art. 91 C. p.

Având în vedere motivele de casare declarate cu invocarea nulităților formale prev. de art. 384 pct. 5 și 9 Pr. pen., precum și a nulităților materiale prev. de art. 385 p. I a și pt. 3 Pr. pen.

Asupra nulităților formale.

Având în vedere motivul de casare declarat cu invocarea nulităților prev. de art. 384 pct. 5 și 9 Pr. pen. prin care recurentul se plânge că prin eroare grosieră de fapt, Curtea de Apel a dat jurământul lezăturii Oros Ilie.

Având în vedere că din procesul verba al Curții de Apel dresat la 31 Ianuarie 1934, deși reesă că apărătorul special al acuzatului s'a oprit la iurarea lezăturii, totuși n'a arătat în mod deslusit cari sunt impedimentele legale ce împiedică această iurare.

Având în vedere și faptul că iurarea lezăturii este o chestie de apreciere a instanței de fond, ce scapă controlului Inaltei Curți.

Că astfel motivul de casare e nefondat și că să a fi respins.

Asupra ultimului motiv de casare declarat cu invocarea nulității prev. de art. 385 pct. 3 Pr. pen. prin care recurentul cere aplicarea art. 92 C. P. neacordat de Curtea de fond.

Având în vedere că instanța de fond a condamnat pe acuzat cu aplicarea art. 91 C. p. găsind ca circumstanță atenuantă numai faptul că n'a mai fost pedepsit, iar ca circumstanță agravantă faptul multimei și gravității leziunilor constatate la lezat prin actul medical.

Având în vedere că singura circumstanță atenuantă stabilită, față de circumstanța agravantă, nu poate duce la aplicarea art. 92 C. P. așa că bine și în mod corect Curtea de Apel a făcut numai aplicarea art. 91 C. P.

Că deci ultimul motiv de casare e nefondat, așa că recursul urmează a fi respins ca atare.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a

Decizia No. 3437—1935. Președinte: Th. Radu cons.

Penal. Circumstanțe atenuate. Singura circumstanță atenuantă că acuzatul n'a mai fost pedepsit, atrage aplicarea art. 92 p.

DELIBERAND.

Văzând motivul de casare bazat pe cazul de nulitate de fond prevăzut de art. 385 pct. 3 proc. penală.

Având în vedere că, din deciziunea supusă recursului se constată că, instanțele de fond au condamnat pe acuzati, în baza textelor de mai sus, întrucât au stabilit în sarcina lor că, în ziua de 18 Decembrie 1932 cu intențiune dar fără voința de a ucide au bătut și înjunghia pe reclamantul Lăzărescu Lazăr, fără a se putea însă stabili care dintre inculpați i-au pricinuit leziunile cari s'au vndecat în mai mult de 20 zile;

Că, mai rezultă din stabilirile instanțelor că, acest fapt s'a întâmplat cu ocazia unor alegeri de primar și când lezatul dădea un aldămas pentru alegerea primarului.

Având în vedere că, din sentințele atacate se constată că, pentru a nu face acuzaților decât aplicațiunea art. 91 c. p. motivează instanțele de fond că în favoarea lor nu există ca circumstanță atenuantă decât împrejurarea că n'au mai fost pedepsiți.

Considerând că, această circumstanță ușurătoare este suficientă că față de fapta inpuțată acuzaților și împrejurările în care ea a fost săvârșită, să poată justifica aplicațiunea art. 92 c. p.

Că, dar numai prin săvârșirea nulității de fond prevăzută de art. 385 pct. 3 pr. pen. au putut instanțele de fond să nu facă la darea pedepselor acuzaților, aplicațiunea acestui text;

Că, dar în asemenea condițiuni, motivul de casare găsindu-se fondat, urmează a se admite și a se casa ambele sentințe pentru cauză de nulitate prevăzută în art. 385 pct. 3 pr. pen. numai în partea privitoare la pedepsele privitoare de libertate ale acestor acuzați, și dar urmând a statuta în fond, această înaltă Curte pentru faptul astfel cum a fost calificat și în baza aceluiași text de lege însă cu aplicațiunea art. 92 c. p. urmează a condamna pe acuzații Eftimie Anghelescu și Nicolae Avramescu la câte 2 (două) luni închisoare corecțională și să mențină în celelalte privințe toate celelalte dispozițiuni.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a.

Decizia Nr. 2705-1934. Președinția D-ului Th. Rada cons.

Penal. Din art. 41 și 42 din leg. penitenciarelor, aplicabile în tot cuprinsul țării, rezultă că scăderea prevenției din pedeapsă se poate cere numai dela judecătorii, cari au pronunțat pedeapsa, iar nu ulterior prin cerere ulterioară.

DELIBERAND.

Asupra recursului de față.

Având în vedere că din lucrările dela dosar se constată că recurenții Neumann Birnbaum și consotul Eugen Nicolae rămânând condamnați definitiv la câte 2 ani temniță grea în baza art. 49 al. I., teza II N. p. cu aplicarea art. 91 c. p. prin decizia Curții de Apel Cluj P. II. 1336-3 1933 confirmată prin decizia acestei înalte Curți cu No. 424-1934, prin petițiunea înregistrată la Tribunalul Someș în ziua de 7 Iulie 1934 a cerut computarea din pedeapsă a timpului petrecut în prevenție.

Că, Tribunalul Someș secția II cu încheierea No. P. 2021-1933-17 a respins cererea ca inadmisibilă pe consideratiunea că o asemenea cerere se face numai deodată cu judecarea afacerii în fond.

Că nemulțumiti cu această soluțiune, inculpații au făcut apel — recurgere — la Curtea de Apel Cluj, care însă prin deciziunea cu No. P. II. 872-934 a fost respins ca nefondat.

Văzând motivele de casare astfel formulate:

Considerând că prin art. 41 și 42 din legea penitenciarelor s'au abrogat dispozițiunile art. 94 c. p. și 505 p. p. ardeleană deoarece 1. suszisa lege fiind o lege de unificare este aplicabilă în tot cuprinsul regatului. 2. este ulterioară, 3. cuprinde dispozițiuni referitoare, ca și sus citatele texte ardelene, la scăderea din pedeapsă a timpului cât condamnatul a stat în prevenție.

Considerând că în confrimate cu dispozițiunile susmenționatele articole din legea penitenciarelor scăderea prevenției din pedeapsă nu se poate cere decât la judecătorii cari au pronunțat hotărârea condamnatoare și chiar cu ocaziunea pronunțării acelei hotărâri, iar nu ulterior printr'o cerere principală făcută în acest scop.

Că, astfel fiind, bine a judecat prima instanță respingând ca inadmisibilă cererea recurenților de la se computa din pedeapsă timpul petrecut în prevenție deoarece a fost făcută ulterior pronunțării hotărârii condamnatorie și prin urmare Curtea de Apel, respinge apelul — indiferent de motivarea sa — a făcut în cauză o justă aplicațiune a art. 41 și 42 din legea penitenciarelor.

Că dar, motivul de casare este neîntemeiat și în consecință recursul urmează a se respinge.

Jurisprudențe la diverse legi

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a
decizia No. 291-1931. Președinția D-ului T. Maghera, consilier

Conversiune. Înțelegere încheiată între debitor și creditor sub imperiul legii din 1933. Interpretare. Excluderea dela beneficiul legii din 7 Aprilie 1934. Art. 74 din legea pentru reglementarea datorțiilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Având în vedere lucrările dela dosar, din care rezultă că la 7 Mai 1934, intimata Elena Jalbă, a făcut declarație pentru lichidarea datorțiilor sale urbane în suma de 90.000 lei ce le avea față de firma „Piscu Levy et C. Alterescu“, în baza tranzacțiunii din 2 Octombrie 1933;

Că la 24 Mai 1934, firma creditoare a făcut întâmpinare, cerând să se constate că intimata nu beneficiază de dispozițiunile legii pentru lichidarea datorțiilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, între altele și pentru motivul că la 2 Octombrie 1933, părțile au încheiat o tranzacție cu privire la plata sumei datorate de intimată recurentei;

Că Tribunalul Buzău s. I-a, prin sentința nr. 445 din 1934, a constatat că intimata este exceptată dela beneficiul legii din 1934; că, însă Curtea de Apel București s. IV-a, prin decizia atacată cu recurs, a reformat sentința tribunalului și respingând întâmpinarea firmei recurente, a constatat că intimata întrunește condițiunile legii pentru lichidarea datorțiilor agricole și urbane de care urmează să beneficieze;

Că, pentru a da această soluțiune, C. de apel constată și motivează, între altele, că, potrivit art. 74 din legea din 7 Aprilie 1934, toa-

te înțelegerile încheiate sub imperiul legilor anterioare rămân valabile și părțile sunt obligate să le respecte; că, însă, în speță, nu sunt întrunite condițiunile cerute de acest text de lege, deoarece chiar dacă tranzacția s'a încheiat sub imperiul legii conversiunii datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933, debitoarea nu se bucură de avantajele acestei legi, care prin art. 5 conditiona beneficiul legii de faptul că imobilul urban să aibă un venit anual impozabil în comunele urbane de 40.000 lei și fără să fi servit de locuință celui ce l-a clădit sau dobândit, cel mai târziu până la 18 Decembrie 1931, condițiuni neîntrunite în speță.

Având în vedere că prin motivul I de casare se impută Curții de Apel că ar fi violat și interpretat greșit art. 74 alin. I din legea lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934, prin aceea că a constatat că intimata beneficiază de dispozițiunile acestei legi, deși la 2 Octombrie încheiasse cu societatea recurentă o tranzacție pentru reducerea creanței și eşalonarea plății restului de creanță;

Considerând că art. 74 alin. I din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, prevede că toate înțelegerile încheiate sub imperiul legilor din 19 Aprilie 1932, 20 Aprilie 1932, 26 Octombrie 1932 și 14 Aprilie 1933, sunt și rămân valabile, iar părțile sunt obligate a le respecta;

Că din modul cum este redactat acest text de lege și din întreaga economie a legii rezultă că prin cuvintele „sub imperiul legilor din 19 Aprilie 1932 etc.”, legiuitorul s'a referit la toate înțelegerile ce s'au încheiat în timpul aplicării acelor legi fără a face vreo distincție între debitorii cari beneficiau și cei cari nu beneficiau de dispozițiunile legii în timpul căreia s'a încheiat înțelegerea și a înțeles ca toți acei cari, pe timpul când erau în vigoare legile menționate, au încheiat tranzacții cu privire la plata datoriei, să fie exceptați dela beneficiul legii din 7 Aprilie 1934;

Considerând că, astfel fiind și întru cât în speță este constatat de Curtea de fond și necontestat de părți că la 2 Octombrie 1933, părțile au încheiat o convențiune privitoare la plata sumei datorate de intimată recurentei, Curtea de apel numai printr'o greșită interpretare a menționatului text de lege a putut să constate că intimata beneficiază de dispozițiunile acestei legi, așa că motivul I de casare fiind întemeiat, recursul urmează să fie admis fără a mai fi utilă examinarea motivului II de casare, iar decizia atacată urmează să fie casată;

Că fiind vorba numai de aplicarea legii la faptele constatate, Inalta Curte evocă fondul și față de constatarea că între părți a intervenit o convențiune, care exclude pe intimata dela beneficiul legii din 7 Aprilie 1934, respinge apelul intimății, menținând în vigoare sentința tribunalului prin care se constată că intimata nu poate beneficia de dispozițiunile noii legi.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a.

Decizia No. 922 — 1935. Președinția Dlui T. Radu, consilier

Oferta de plată a datoriilor, făcută de către debitorii urmăriți în baza art. 6 alin. ultim. din legea din 1933. Prorogarea de 1 Decembrie 1933 până la 1 Martie 1934 inclusiv și din nou până la 1 Iunie 1934.

Judecătoria urbană Cluj secția cărții funduare ordonă sechestrarea uzufructului imobilului înscris în cartea funduară Cluj sub nr.

Urmăritii Ștefan Konkoli și soția și Rigo Ludovic atacând cu apel (recurgere) această încheiere Tribunalul Cluj s. IV-a, respinge apelul ca nefondat, declarând pe urmăriți decăzuți din beneficiul legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933, obligându-i și la cheltueli de judecată față de intimatul creditor urmăritor Ugron Ștefan.

Urmăritii soți prin recursul lor că tribunalul a violat dispozițiunile art. 6, 8, 26, 29 și 30 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933, declarându-i decăzuți din beneficiul legii din cauza neplătii ratei din 1 Decembrie, 1933 deși scadența acestei rate a fost prorogată până la 1 Martie 1934 prin înaltul decret regal nr. 3048 din 28 Noembrie 1933 și în urmă, prin legea pentru modificarea unor articole din legea pentru reglementarea datoriilor agricole, publicată în Monitorul Oficial din 1 Martie 1934, din nou prorogată până la 1 Iunie 1934; de asemenea, tribunalul a aplicat greșit art. 26 și 29 din legea citată considerând „oferta” făcută în baza art. 6 alin. final din legea cu „înțelegerea” intervenită între creditor și debitor în conformitate cu art. 26 din lege.

Din Considerentele încheerii atacate cu recurs rezultă că tribunalul a făcut o confuziune între oferta făcută de către debitori, potrivit art. 6 alin. ultim din legea dela 14 Aprilie 1933 și convențiunile încheiate în baza art. 26 și 29 din aceeași lege; dacă prin aceste două texte legiuitorul a căutat să dea urmare convențiilor încheiate de bună voie între părți, în vederea lichidării datoriilor, prevăzând că acordul încheiat în temeiul legii constituie titlu executor, prin celălalt text al art. 6 alin. ultim legiuitorul s'a referit la cazurile cele mai frecvente, când debitorii caută să se pună la adăpostul legii, beneficiind, în prim loc de moratoriul de sease luni acordat „tuturor debitorilor proprietari rurali” cu excepțiunile arătate, iar după expirarea acestui moratoriu fac oferta de plată a datoriilor lor, în trei rate anuale egale, plătitibile la 1 Decembrie a fiecărui an cu o dobândă de 2% peste scontul Băncii Naționale a României.

Prin art. 8 din lege se prevede decăderea din beneficiul legii pentru debitorii, cari au făcut o asemenea ofertă și nu au adus la îndeplinire obligațiile luate; prin decretul regal nr. 3048 din 28 Noembrie 1933 (Monit. Of. din 29 Noembrie 1933) termenul de 1 Decembrie 1933 cu toate obligațiunile și efectele legate de acest

termen, a fost prorogată până la 1 Martie 1934 inclusiv; în urmă prin legea din 1 Martie 1934, pentru modificarea unor dispozițiuni din legea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933 (art. II) s'a prorogată din nou acest termen până la 1 Iunie 1934.

Astfel fiind și cum, în speță, debitorii recurenți, în ce privește oferta făcută în baza suscității legi, erau beneficiarii unui moratoriu legal, prelungit prin o serie de dispozițiuni succesive, tribunalul numai cu violarea textelor de lege arătate și denaturare a caracterului (naturei) actului unilateral al ofertei făcute a ajuns la concluziunile arătate, pronunțând de căderea recurenților din beneficiul legii.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a.

Decizia No 1078-1935. Președinția Dlul V. Sandor consilier

Legea conversiunii. Competință. Cerere de recalcularea dobânzilor. Instanța competentă este tot tribunalul domiciliului debitorului. Art. 8, 40 și 45 din legea pentru reelementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

CURTEA

Având în vedere că din decizia atacată cu recurs se constată că la 27 Octombrie 1934, Kandel Emeric, proprietar agricol, în conformitate cu dispozițiunile art. 45 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 1934 a făcut cerere la Tribunalul Sălaj pentru recalcularea dobânzilor, față de Banca Ardeleană și Casa de Economii S. A. R. Sucursala Oradea.

Că înaintea tribunalului, banca pârîtă a ridicat excepțiunea de incompetență susținând că reclamantul trebuia să-și îndrepte cererea, conform principiilor generale de procedură, la Tribunalul Oradea, unde banca pârîtă își are

Asupra recursului făcut de Kandel Emeric contra deciziei nr. 918 din 18 Decembrie 1934, a Curții de Apel Oradea s. II-a, dată în proces cu Banca Ardeleană și Casa de Economii S. A. R. Sucursala Oradea:

sediul.

Că Tribunalul Sălaj, respingând excepțiunea, banca pârîtă, a făcut apel la Curtea de Apel din Oradea, care prin deciziunea atacată cu recurs admitând excepțiunea a stins procesul;

Că spre a da această soluțiune, Curtea de Apel motivează că art. 45 din legea pentru lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934 prevede formal că debitorul poate cere, fie pe cale principală, fie pe cale de excepțiune la urmărire, recalcularea dobânzilor plătite sau încă datorate;

Că prin cuvintele „pe cale principală“, pe care și-a ales-o și reclamantul, este a se înțelege, calea dreptului comun, deci cu aplicațiunea normelor generale de competență;

Că, competența specială, continuă Curtea, determinată de art. 8 din legea asanării se referă la cazul limita al declarațiunilor de asanare, excepțiune ce nu poate fi extinsă și la alte cazuri ca cel din speță, deoarece recalculările dobânzilor sunt procese civile sau comerciale după natura afacerii;

Că deci, încheie Curtea, competența gene-

rală pentru banca pârîtă este aceea a sediului ei — la Oradea și nu la domiciliul debitorului reclamant — Sălaj.

Având în vedere că prin recurs se critică această soluțiune, susținându-se prin motivul de casare că prin deciziunea atacată cu recurs, Curtea de Apel a violat dispozițiunile art 8 și 40 din legea asanării datoriilor din 7 Aprilie 1934, conform cărora cererile pentru recalcularea dobânzilor trebuie îndreptate la tribunalul domiciliului debitorului, iar nu la acela al creditorului, cum gresit a hotărât Curtea de Apel, bazată pe normele generale de competență cari sunt inaplicabile în speță, deoarece cu privire la recalcularea dobânzilor decurgând din declarațiunea de asanare făcută de debitor și aceea de neacceptare a creditorului, instanța competentă pentru soluțiunea acestei cereri este aceeași care a fost determinată pentru soluțiunea declarațiunilor de asanare și a celor de neaccentare ale creditorilor, adică tribunalul domiciliului debitorului, în speță Tribunalul Sălaj, iar nu Oradea, cum a hotărât Curtea de Apel.

Considerând că prin art. 8 și 40 din legea pentru lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934, determinându-se competența instanțelor chemate să aplice dispozițiunile acestei legi, a desemnat prin art. 8 ca instanță competentă pentru soluțiunea declarațiunilor de asanare tribunalul și judecătoria domiciliului debitorului și tot tribunalul domiciliului debitorului a fost desemnat și prin art. 40 pentru soluțiunea declarațiunilor creditorilor de neaccentare a modului de achitare prevăzut la capitolele I și II din lege;

Că dacă pentru cererile de recalcularea dobânzilor nu s'a mai prevăzut prin art. 45 din legea competența instanțelor chemate pentru soluțiunea lor, nu urmează că acestor cazuri să li se aplice normele generale de competență prevăzute în procedura civilă, ci normele generale de competență prevăzute tot în legea asanării prin art. 8 și 40, căci procesele pentru recalcularea dobânzilor rezultă tot din dispozițiile legii de asanare, ele fiind nu numai în strânsă legătură cu declarațiunile de asanare făcute de debitor și acele de neacceptare ale creditorilor, ci chiar menționate de lege, iar fiind prevăzută competența instanțelor de judecată pentru cele dintâi, aceeași normă urmează a se aplica și cererilor pentru recalcularea dobânzilor;

Că astfel fiind, conform dispozițiunilor din legea asanării din 7 Aprilie 1934, cererile pentru recalcularea dobânzilor urmează a se îndrepta la tribunalul domiciliului debitorului, așa cum bine a procedat în speță recurentul când a înaintat cererea sa la Tribunalul Sălaj și deci Curtea de Apel, admitând excepțiunea de incompetență a acestui tribunal, a violat dispozițiunile art. 8 și 40 din legea asanării, astfel că motivul fiind fondat recursul cată a fi admis casându-se deciziunea atacată, cu trimiteri.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia Nr. 1816—1934. Președinția Dlui D. G. Lupu cons.

Art. 12 și 16 din legea dela 14 Aprilie 1933. Ratiunea și ininterpretarea acestor texte. Nici creditorii streini nu sunt exceptați dela dispozițiunile art. 16.

R. M., supusă austriacă a cerut Băncii Albina restituirea depunerilor sale pe livret în sumă de 52.022 lei. Banca a refuzat restituirea. Creditoarea a făcut acțiune la tribunal, pe care tribunalul i-a respins-o pe motiv ca reclamanta n'a susținut-o și n'a depus actele originale.

În urma apelului creditoarei, Curtea de Apel București s. III-a, a admis acțiunea pe motiv ca reclamanta fiind supusa streină și fiind creditoare înainte de 18 Septembrie 1931, nu-i sunt aplicabile legile conversiunii.

Prin art. 16 din legea dela 14 Aprilie 1933, legiuitorul a instituit un moratoriu special unora din institutele de credit, care au avut de suferit din repercusiunea legilor moratoriale stabilind o cauză legitimă de refuz de restituirea depozitelor și creind astfel pentru ele o excepție de favoare în sensul de a nu se putea cere de către vre-un creditor restituirea depozitelor decât în măsura capacității de plată a instituțiunii debitoare și în conformitate numai cu avizul Băncii Naționale.

Această dispozițiune a legii fiind edictată într'un interes de ordin național și banicar și nevizându-se prin ea o anumită categorie de beneficiari, rezultă că ea este aplicabilă nu numai creditorilor români, dar și celor streini, întru cât legiuitorul nu face nici o deosebire, între naționalitatea creditorilor care au depunerii la instituțiunile bancare vizate de art. 16.

Deși art. 12 litera r din aceeași lege prevede că dispozițiunile acestei legi nu se aplică datorilor către societăți sau persoane fizice de naționalitate streină, dacă sunt creditoare cu dată certă înainte de 18 Sept. 1931, totuși din contextul acestui text cu textele ce-i preced, rezultă că numai dispozițiunile textelor ce sunt înaintea art. 12 nu se aplică creditorilor streini, iar nu și dispozițiunilor posterioare art. 12, cum este în speță art. 16, care, precum s'a arătat mai sus, nu se aplică nici creditorilor, streini, cum este cazul în speță.

Curtea de Apel decidând contrarul, a violat art. 12 lit. r și art. 16 din legea dela 14 Aprilie 1933.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.

Decizia No. 448—1935. Președinția Dlui S. Țipei cons.

Acțiunea provocatorie.

Creditor. Urmărire. Contestatie în urmărire, contra dreptului debitorului de a beneficia de legea din 1934. Admisibilitate. Dreptul instanței de a decide că, datorile în discuție sunt de natură comercială.

Potrivit art. 69 alin. ultim al legii conversiunii datorilor din 1934, creditorul poate contesta dreptul debitorului de a beneficia de dispozițiunile acestei legi atât înaintea instan-

ței de urmărire cât și pe cale principală a unei acțiuni provocatorii.

Contestațiunea intimatului independent de caracterizarea ce i s'ar da nu este în realitate decât o acțiune provocatorie în sensul articolului sus citat.

În speță, din examinarea și interpretarea dovezilor administrate, în limitele dreptului suveran, — și anume a cererii de împrumut, a actului autentic și a certificatului Primăriei Răgaraș nr. 4854 din 1934 — instanța de apel constata ca recurentul este asociat al fraților săi în firma H. Schul și se ocupa efectiv cu afacerile comerciale ale firmei, în magazinele acesteia, și a contractat datoria împreună cu frații sai pentru plata măturilor procurate firmei.

În principiu, terții putând oricând dovedi, că în atarâ de membrii competenți indicați în actul constitutiv, o societate în nume colectiv cuprinde de fapt și alți membri, Curtea de fond a fost în drept ca, pe baza constatarilor de mai sus neatacate pentru denaturare, să stabilească că recurentul a contractat datorii nu în calitate personală ci ca membru de fapt al firmei H. Schul și în consecință a putut decide că datoria de 2.500.000 lei realizată în condițiunile arătate, către banca intimată, este de natură comercială și nu intră în prevederile legii conversiunii datorilor urbane și rurale, fără a comite o eroare de fapt, omisiune sau violare de lege așa că recursul devenind netondat se respinge.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II.

Decizia No. 810—1934. Președinția Dlui C. G. Rătescu președ

Conversiune. Codebitori principali. Girant. Cerere de moratoriu din partea unui coedebitor principal. Executarea girantului. Principiul solidarității. Dacă girantul se bucură de suspendarea executării acordată debitorului principal. Soluțiune negativă Art. 24 din Legea asanării din 14 Aprilie 1933.

Având în vedere că intimata E. L. în baza unei cambii semnată de I. și G. ca emitenti și de I. P. ca girant, a întiintat o poprire în mâinile Primăriei Municipiului București sect. III. Albastru asupra sumelor ce avea de plătit recurentului I. P. în calitate de consilier comunal, după care obținând titlul executor a cerut validarea acestei popriri, admisă de prima instanță;

Că tribunalul respingând apelul debitorului poprit, I.A. a făcut contestațiune la executarea sentinței de validare pentru a se ordona suspendarea cestei execuțiuni până la judecarea cererii de asanare, introdusă de debitorul principal I. conform legii din 14 Aprilie 1933, contestatorul înțelegând să beneficieze de dispozițiunile art. 24 ca girant al obligațiunii cambiale;

Că judecătoria a respins această contestațiune, iar debitorul recurent a declarat apel pe motiv că întru cât emitentul I. făcuse cerere de moratoriu, el contestatorul, potrivit art. 24 al

legii din 14 Aprilie 1933, se bucură de suspendarea executării acordată debitorului principal deși codebitoarea nu solicitase și ea moratoriul;

Că Tribunalul Ilfov s. III-a c. c., de acord cu concluziunile creditoarei E. L. a găsit nefondată argumentația recurentului și motivând în drept că debitorii unei cambii nu pot opune unul pentru altul excepțiuni particulare calității lor respective, deoarece solidaritatea cambială este caracterizată de pluralitatea legăturilor independente dintre creditori și diferiții codebitori solidari, conchide că I.P.—girant al soților G. — nu poate opune creditoarei excepțiunea rezultând din legea asanării și în consecință îi respinge apelul, prin sentința cu nr. 91 din 1934 atacată de apelul cu recursul de față;

Având în vedere că recurentul pretinde astăzi că, judecând astfel, tribunalul violează art. 24 din legea asanării al cărui înțeles este că în cazul mai multor debitori principali solidari, este suficient ca numai unul din ei să ceară asanarea pentru ca girantul să poată beneficia de avantajele legii;

Că, în specie, este exact că emitenta S. nu a făcut cerere de moratoriu, întru cât însă o asemenea cerere se găsea introdusă de soțul ei I. al doilea emitent al cambiei, în această situațiune recurentul susține că el, ca garant al datoriei cambiale, era în drept să beneficieze de moratoriul acordat de lege unuia din debitorii principali, în virtutea principiului solidarității;

Considerând că art. 24 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane, publicată în Monitorul Oficial nr. 88 din 14 Aprilie 1933, dispune următoarele:

Când debitorul agricol intrând în vreuna din prevederile acestei legi are datoriile sale garantate sau girate și de alte persoane în orice mod, obligațiunile acestea se reduc și se eșalonează după cuantumul, condițiunile și termenele de plată ale creanței principale.

Considerând că în conformitate cu această dispozițiune care nu este decât reproducerea principiului general din art. 1654 c. civil, privitor la natura și întinderea fidejusiunii, dacă sunt mai mulți debitori principali solidari, ca în cazul de față, garantul (fidejursorul) nu poate fi admis să invoace beneficiul reducerii și eșalonării obligațiunii sale de garanție decât cu condițiune ca toți debitorii să intre în prevederile legii; aceasta fiindcă prin efectul solidarității oricare dintre debitori putând fi constrâns la plata integrală a datoriei (art. 1039 c. c.), creditorul este în drept să urmărească pe debitorul rămas în cazul când ceilalți pot justifica în favoarea lor o circumstanță personală de natură să-i absolve (art. 1047 c. c.) iar, pe de altă parte, pentru motivul că solidaritatea care unește pe debitorii aceleși creanțe nu înlătură raportul de autonomie în care se găsesc acești debitori față de creditorul lor comun din punctul de vedere al situațiunii lor particulare, cum este aceea creată de legea asanării, deci nu se poate sustine că dacă unul din debitorii principali satisface dispozițiunile legii de asanare, codebitorul să fie privit că intră și el în prevederile legii spre a autoriza pe garant să

ceară reducerea obligațiunii sale în proporția și în condițiunile creanței garantate prin aplicațiunea art. 24 mai sus citat.

Că, dar, urmează a vedea că, în specie, din moment ce codebitoarea solidară S. nu a făcut cerere de moratoriu, ci numai soțul ei debitorul principal I. recurentul I.P. nu avea calitatea să beneficieze de dispozițiunile art. 24 din legea asanării privitoare la reducerea și eșalonarea obligațiunii de garanție, astfel încât tribunalul nu a violat acest text de lege când i-a respins apelul, prin urmare motivele de casare sunt nefondate.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia No. 609—1934. Președinția Dnui V. Ebriceanu, cons.

Contencios administrativ. Condamnat la închisoare corecțională. Cerere de punere în libertate condițională. Deciziune de admitere a Consiliului superior al penitenciarelor. Constatare ulterioară că consiliul n'a fost legal constituit. Retractarea actului nevalbil făcut. Respingerea acțiunii. Art. 68, 73, 74 și 75 din legea de organizare a penitenciarelor și instituțiilor de prevenție. Art. 1 din legea contenciosului administrativ.

CURTEA.

Având în vedere că această Inaltă Curte de Casație s. III-a, prin decizia nr. 298 din 13 Februarie 1933, a admis recursul introdus de recurent, și, casând decizia Curții de Apel București s. IV-a cu nr. 262 din 9 August 1934, a dispus judecarea în fond a prezentei acțiuni în contencios;

Având în vedere că prin acțiunea sa în contencios, reclamantul D. N. cere să se anuleze deciziunea luată de Consiliul Superior al Penitenciarelor, prin procesul-verbal din 7 Decembrie 1933, prin care s'a anulat dispozițiunea aceluiași Consiliu din 15 Noembrie 1933 pe baza căruia reclamantul a fost pus în libertate condițională din închisoarea Văcărești, unde se afla în executarea unei condamnări de 5 ani, închisoare corecțională pronunțată de Curtea de Apel București s. II-a prin decizia nr. 536 din 1932;

Având în vedere că din actele dela dosar se constată în fapt că Consiliul Superior al Penitenciarelor a decis prin procesul-verbal nr. 13 din 15 Noembrie 1933, liberarea condițională a reclamantului care s'a și pus în executare în aceeași zi în baza formelor ce i-au fost înaintate de Penitenciarul Văcărești și a dispozițiunilor cuprinse în legea pentru organizarea penitenciarelor și instituțiilor de prevenție; că același consiliu, constatând ulterior, că la ședințele din 15 Noembrie 1933 când s'a decis liberarea condițională a reclamantului, n'a fost invitat, conform art. 73 alin. ultim din legea de organizare a penitenciarelor, să participe și să prezideze această ședință, ministrul de justiție, a dispus prin procesul-verbal nr. 14 din 7 Decembrie 1933, a cărui desființare o cerea reclamantul prin menționata acțiune, anularea tu-

turor lucrărilor din ședința dela 15 Noemvrie 1933, deci s'a anulat și liberarea condițională a reclamantului, care, ca urmare acestei dispozițiuni a fost rearestat prin intermediul parchetului;

Având în vedere că liberarea condițională a deținuților din institutele de prevenire, prevăzută de art. 68 din legea de organizare a penitenciarelor, se acordă, conform art. 75 alin. 10 din aceeași lege de consiliul penitenciarelor la ale cărui ședințe poate lua parte, conform art. 75 alin. ultim, ministrul de justiție și al cărui vot — ca președinte — este socotit dublu în caz de paritate conform art. 74 din aceeași lege;

Că, pentru ca ministrul de justiție să poată lua parte la ședințe, trebuie să fie încunoscător personal de data când au loc ședințele, căci altfel nu poate fi în măsură să-și exercite dreptul prevăzut de lege;

Considerând însă că din actele dela dosar se constată în fapt că la ședința consiliului din 15 Noemvrie 1933, când s'a dispus liberarea condițională a reclamantului, nu a fost invitat să participe la ședință ministrul de justiție dela acea dată, dl Victor Antonescu, ci fusese invitat fostul ministru de justiție M. Popovici;

Că, dar, consiliul superior care a dispus eliberarea condițională a reclamantului nefiind legal constituit, nu putea pași la lucrare, astfel că decizia sa, neavând bază legală, putea fi retractată de consiliul superior în ședința dela 7 Decemvrie 1933, când a fost constituit legal, întru cât autoritatea administrativă poate să-și retracteze actele nevalabile făcute, iar particularii neputând avea drepturi legitime din acte administrative nevalabile, reclamantul nu a fost vătămat, neavând libertatea condițională obținută cu formele legale, de unde urmează că acțiunea sa este nefondată neîntrunind condițiunile prevăzute de art. 1 din legea contenciosului administrativ.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge ca nefondată acțiunea în contencios, etc.

RECENZII

Tratat de Drept Cambial de E. Cristoforeanu
Doctor în Drept dela Roma. Avocat. Editura Curierul Judiciar S. A. Str. Arta No. 5 București.

Dl Cristoforeanu, avocat în București un emerit și bine cunoscut comentator în special al chestiunilor de Drept Comercial, face un mare serviciu juriștilor, dând publicității un complet și desăvârșit comentariu al noii legi a cambii.

Un asemenea comentariu era foarte mult așteptat, dat fiind că noua lege a cambii a intrat de mult în vigoare, și mai ales că ne găsim în plină aplicare a acestei legi. Lumea juridică trebuie să se felicite de această apariție și mai ales că vine din partea unui jurist cu distinse calități.

Cambia, fiind esențială, mai ales vieții comerciale, necesitatea unui comentariu asupra întrebunțării ei și a raporturilor juridice la care poate da naștere, este evi-

dentă. Noua lege cambială, a fost cerută nu numai de noua teorie de drept, dar și de o convenție internațională care s'a încheiat la Geneva, în sensul unei uniformizări internaționale a dreptului cambial.

Consiliul Legislativ a întocmit un proiect, ținând în mare măsură, seamă de dispozițiile convenției dela Geneva. Comisia alcătuită de guvern însă a socotit mai comod să traducă în mare parte noua lege cambială Italiană, care ne-a luat înainte, dar care s'a îndepărtat de lucrările conferinței internaționale dela Geneva. E drept că noua lege conține și multe dispozițiuni identice cu cele existente în precedentele noastre legi cambiale.

Autorul având în vedere această factură a noii noastre legi, a luat în considerare doctrina și jurisprudența în ce privește dispozițiunile identice cu cele de până acum, iar în ce privește noile dispozițiuni s'a servit de doctrina și jurisprudența țărilor din legislația cărora s'au adoptat și pe care le-a avut în vedere și convenția internațională dela Geneva adică: Franța, Germania și Anglia.

Nu se poate un mai bun program de comentariu.

Dacă observăm un regret din partea autorului, că noua lege cambială a noastră nu s'a ținut de elaborarea convenției internaționale dela Geneva, regretul, pare și mai mare, că traducerea textelor legii italienești, pe alocurea este defectuoasă și articolele noii noastre legi apar confuze, ba chiar de neînțeles.

Novățiunile legiului nostru sunt criticate de autor obiectând: „că ele strică economia legii, ba contrazice, însuși sistemul de bază a legii uniforme”.

Iată atâtea chestii pentru care tratatul ce prezentăm are o desăvârșită importanță.

Autorul începe tratatul său făcând un studiu introductiv asupra cambii, începând cu evoluția istorică a cambii și a formării obligațiunilor cambiale, analizând diferitele teorii și fixând mecanismul formării obligațiunilor cambiale.

Comentează fiecare articol în parte, arătând tot ce este adaptabil din doctrina și jurisprudența noastră și cea străină. Explică cu multă claritate sensul textului, formând teorii judicioase și originale.

Emiterea și forma cambii este tratată cu o mare bogăție de citate și interpretări proprii autorului și care credem că va forma baza jurisprudenței viitoare.

La fiecare articol trece un sumar al tuturor chestiunilor discutate de Dsa în raport cu dispozițiile textului, cu indicație numerică a paragrafelor, ceea ce ușurează cu mult cercetarea.

Cambia de acoperire, atât de întrebunțată în Ardeal, își găsește o tratare amănunțită. Aproape că nu există speță care să nu fie prevăzută și comentată în mod impecabil și cu putere de a închide ușor orice discuție.

Sperăm că acest tratat nu va lipsi din mâna nici unui jurist, căci cu drept cuvânt autorul trebuie provocat prin o deosebită atenție ca să continue tratatul început și care deocamdată s'a oprit la art. 40 din noua lege a cambii.

I. MĂNESCU

Docent Constantin Sudețeanu: Durkheim și doctrina școlii sociologice franceze. Cluj 1936, 210, pag.

În ultimul moment ne sosește, așteptată lucrare a dlui C. Sudețeanu „Durkheim și școala sociologică franceză”. Ne găsim deci în imposibilitate de a discuta amănunțit seria de probleme tratate cu competență și remarcabil spirit științific — în această primă lucrare complexă — despre marele sociolog francez.

Ne rezervăm dreptul de a reveni și de a prezenta pe larg cititorilor noștri, conținutul interesant și folositor al acestei cărți.

Trebue însă să remarcăm, că apariția ei, constituie un important și binevenit eveniment.

Căci este aproape imposibil să pornești pe ogorul studiilor sociologice fără să cunoști contribuția gânditorului francez.

Opera și îndelunga sa activitate — al cărei răsunset este departe să se stingă — a constituit actul de naștere și în același timp cimentarea științei sociologice, prin impunerea unei metode strict obiective și delimitative.

Punctele și pozițiile câștigate și luminate de Durkheim — în toate domeniile gândirii sociale — constituiesc baza tuturor cercetărilor de atare natură.

În literatura noastră sociologică o lucrare complexă, clară, cuprinzătoare asupra concepției, cruciale pentru viitorul științei sociologice — lipsa și lipsa a fost îndelung resimțită.

De acea cartea Dlui C. Sudețeanu împlinește o lacună și aduce un real serviciu.

Cu atât mai mult cu cât lucrarea, de față cași cele anterioare se impune prin o minunată imbinare de calități cunoștințe bogate și profunde, sistematizare, organizare interioară, claritate, logică și precizie pe deoparte, iar pe de alta un stil sobru și totodată elegant atractiv, plin de imagini, dăruiesc lucrării Dlui C. Sudețeanu, valoarea cărților științifice occidentale, atât de rare la noi, unde confuzia ascunde incapacității și ignoranți și unde abuzul de note, notițe, trimiteri denotă atât un reprobabil spirit de reclamă cât și neputință de organizare logică.

Am putea compara cartea Dlui C. Sudețeanu, cu acele minunate lucrări, remarcabile prin simplitatea și logica lor, ale Dlui Prof. I. Petrovici, neîntrecutul meșter al unui scris elegant, științific și onest.

Revista noastră care a urmărit cu deosebit interes manifestările sociologice, atât de înrudite cu știința dreptului, nu poate decât să bucure de valoroasa contribuție a Dlui C. Sudețeanu.

Remarcăm și accentuăm încă odată caracterul adevărat științific și metodă de expunere, cu atât mai mult

Reamintim lucrările mai principale ale Dlui Docent C. Sudețeanu:

1. Traducerea „Educația fetelor” de Fenelou.
2. Traducerea „Regulelor metodei sociologice” ale lui Durkheim cu o succintă prezentare de ansamblu a operii lui Durkheim.

cu cât, obișnuți cu seriozitatea, logica și necesitatea organizării sistematice a lucrărilor juridice, am privit cu scepticism o serie întreagă de încercări și lucrări de a da o directivă și metodă cercetărilor sociologice și cari — cu toată reclama făcută — le credem încă prea elementare și parțiale pentru a putea revendica alt titlu decât acela de „simple tatonări”.

Dar lucrarea Dlui Sudețeanu ne bucură prin faptul că va constitui un argument decisiv pentru numirea sa ca profesor la catedra de Sociologie dela Universitatea din Cluj, pe care a cinstit-o — ca suplinitor — 5 ani de zile, cu munca sa dezinteresată și neprecupețită.

Cunoaștem activitatea Dsale atât din mărturisirile entusiaste ale studenților Dsale cât și din faptul că am putut urmări — cu folos — noi înșine cursurile Dsale.

Universitatea, studenții și intelectuali din oraș au folosit de pe urma activității Dsale; este drept și este bine ca această catedră de sociologie să-i fie acordată.

Ne permitem să ne credem destul de competenți — prin apropierea organică ce există între preocupările juridice, și cele sociologice și prin urmărirea tuturor lucrărilor de acest gen la noi în țară, — să afirmăm că nu vedem pe nimeni altul, indicat să ocupe această catedră, decât Dl Docent C. Sudețeanu.

Calitatea științifică superioară a lucrărilor Dsale și continuitatea activității Dsale în Universitate și opinia excelentă a intelectualității clujene despre Dsa, o spun destul de respicat.

Ca un exponent al unei părți din acest corp al intelectualilor din Cluj, ca exponent al grupului de juristi din jurul revistei noastre, ca organ de luptă pentru spiritualitatea românească în unul din cele mai superioare aspecte ale ei ne exprimăm credința că Universitatea din Cluj va ști să dea tuturor pildă vie, că știe să recunoască și să răsplătească munca dezinteresată ce i-a fost încheiată.

A face altfel ar fi o revoltătoare nedreptate care ar justifica neîncrederea și îndoelile tot mai numeroase ce se îndreaptă către Inalta Instituție de Cultură și pe care noi le-am respins, totdeauna, cu indignare.

Ardealul Juridic

3. Introducere în sociologia lui Auguste Comte.

4. Opinia publică.

Numeroase articole, recenzii precum și notițe de cursuri. Amintim din acestea „Școala relaționistă”, „Psihologismul lui Tarde”, „Morală pozitivă” etc. pe cari le-am dori tipărite.

A apărut

„Observatorul Social Economic”

Revistă trimestrială de studii și anchete social economice.
No. 2, 3, 4 1935 (Aprilie—Decembrie) sub direcția D-lui Prof. Univ.

Gh. Moroianu

Din cuprins: G. Moroianu, M. S. Regina Maria, R. Seișanu, Progrese economice ale Ardealului, I. Gârbacea, Tr. Birăescu, Gociman Oituz, I. N. Evian, I. Ciomac precum și o bogată cronică.